

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **S.S.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 27. 6. 2003, č. j. 52 Az 20/2003 – 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Dne 19. 8. 2003 žalovaný (dále jen stěžovatel) napadl včas podanou kasační stížností rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ze dne 27. 6. 2003, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí č. j.: OAM-3399/VL-14-P16-2001 ze dne 5. 4. 2002 a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Zrušeným rozhodnutím stěžovatele bylo zastaveno řízení o udělení azylu ve smyslu § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, neboť se žalobce opakovaně nedostavil k pohovorům, ke kterým byl předvolán, a na základě dosud zjištěných skutečností nebylo možné rozhodnout. Soud ve svém rozsudku dospěl k závěru, že stěžovatel při svém rozhodování nerespektoval ust. § 24 cit. zákona, neboť se nepokusil doručit obě předvolání k pohovoru žalobci do vlastních rukou podle § 24 odst. 1 zákona o azylu. Dále stěžovatel podle soudu při doručování nesprávně postupoval dle § 24 odst. 3 cit. zákona, neboť toto ustanovení lze použít až poté, kdy je hodnověrně zjištěno, že se žalobce dlouhodobě nezdržuje v místě, kde je hlášen k pobytu. V době vyvěšení prvého předvolání se žalobce podle údajů ve spise v místě hlášeného pobytu

zdržoval, ve druhém případě se nedá hovořit o dlouhodobé nepřítomnosti. Konečně je podle soudu dodržení desetidenní úložné lhůty stanovené v § 24 odst. 2 zákona o azylu soudem nepřezkoumatelné, neboť doba uložení písemnosti, obsahující předvolání k pohovoru, není ve spise uvedena. Na základě zjištění těchto pochybení krajský soud napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. bez jednání pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, neboť neuskutečnění pohovoru, který je podle § 23 zákona o azylu veden za účelem zjištění skutečného stavu věci, by mohlo mít, při porušení zákonných ustanovení o doručování, za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

V kasační stížnosti stěžovatel uplatňuje důvod uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí soudu. Stěžovatel uvádí, že soud byl veden nesprávným právním názorem, že stěžovatel nepostupoval v případě doručení dle ust. § 24 zákona č. 325/1999 Sb. Podle stěžovatele sice žalobce potvrdil, že předvolání k pohovorům neobdržel, přiznal však, že azylové zařízení v dané době svévolně opustil. Proto stěžovatel podle svého názoru po právu postupoval podle ust. § 24 cit. zákona a předvolání vyvěsil, protože se písemnost nepodařilo doručit. Žalobce byl řádně hlášen v pobytovém středisku, které svévolně opustil a jiný jeho pobyt nebyl a nemohl být znám, neboť žalobce neuvedl, kde se bude zdržovat. Proto nemohlo být ani předvolání k pohovoru doručeno do vlastních rukou, jak se dle stěžovatele mylně domnívá soud, a protože se písemnost nepodařilo doručit, postupoval stěžovatel dle ust. § 24 odst. 2 cit. zákona. Neplatí rovněž argument soudu, že stěžovatel měl vyvěsit písemnost až po hodnověrném zjištění, že se žalobce dlouhodobě nezdržuje v místě, kde je hlášen, neboť dle stěžovatele o takový případ nešlo. Podle stěžovatele bylo v zájmu žalobce dostavit se k pohovoru, řádně se zdržovat v místě ubytování, případně oznámit jiný svůj pobyt. S ohledem na tyto skutečnosti navrhl stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu, aby rozsudek Krajského osudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích zrušil a věc vrátil uvedenému soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že souhlasí s tím, co bylo uvedeno v rozhodnutí krajského soudu. Stěžovatel se podle něj nepokusil doručit písemnosti do vlastních rukou ve smyslu § 24 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb. Ve vztahu k ust. § 24 odst. 3 ve spojení s ust. § 24 odst. 2 cit. zákona žalobce uvádí, že místo jeho pobytu bylo známo, a to díky skutečnosti, že opakovaně odcházel na tzv. „propustky“. O možnost opuštění žádal na formuláři, kde zároveň udával adresu, na které se bude nacházet. Tento dokument měli pracovníci odboru (zřejmě odboru azylové a migrační politiky stěžovatele) k dispozici. I v den, který stěžovatel považuje za den svévolného opuštění střediska, předal žalobce podle svého vyjádření řádně vyplněnou žádost a pracovníci odboru se k ní vyjádřili. Mimo jiné proto žalobce nesouhlasí s tvrzením v kasační stížnosti, že jiný jeho pobyt nebyl a nemohl být stěžovateli znám. Fakt, kde se bude zdržovat, žalobce podle svého vyjádření uvedl, je evidován ve spisech vnitřní administrativy střediska a je k dispozici i pracovníkům stěžovatele (není však ve spise, který je ve věci žádosti o azyl veden).

Ze správního spisu stěžovatele Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na zahájení řízení o udělení azylu byl žalobcem podán 14. 4. 2001 a pohovor k důvodům návrhu byl proveden dne 10. 5. 2001 v p. s. K. n. O.. V rámci návrhu a pohovoru žalobce uvedl důvody žádosti a vyjádřil se rovněž ke všem otázkám, jež jsou standardně žadatelům o azyl v průběhu správního řízení stěžovatelem kladeny. Oba úkony byly provedeny v přítomnosti ustanovené tlumočnice. Dále Nejvyšší správní soud ze spisu zjistil, že stěžovatel zaslal žalobci dvě předvolání k pohovoru ve věci řízení o udělení azylu, přičemž v obou případech nebyla písemnost doručena žalobci do vlastních rukou, nýbrž byla s odkazem na ust. § 24

odst. 2 a 3 zákona o azylu uložena v azylovém zařízení a oznámení o uložení písemnosti bylo vyvěšeno. V prvém případě se měl pohovor konat 22. 3. 2002 a oznámení o uložení předvolání bylo vyvěšeno 7. 3. 2002 a sejmuto 21. 3. 2002, v druhém případě měl být pohovor uskutečněn dne 4. 4. 2002 a oznámení o uložení předvolání bylo vyvěšeno 25. 3. 2002 a sejmuto 3. 4. 2002. Tyto informace vyplývají z úředního záznamu na uložených písemnostech, avšak údaj o tom, ve kterém azylovém zařízení byly tyto písemnosti uloženy, není vyplněn. Ve správním spise jsou uvedeny údaje o pohybu žalobce. Z nich vyplývá, že žalobce několikrát svévolně opustil p. s. v K. n. O., kde byl hlášen. V době vyvěšení oznámení o uložení prvého předvolání, tj. dne 7. 3. 2002, se žalobce dle evidence pohybu zdržoval v p. s., a to od 8. 2. 2002 do 12. 3. 2002, kdy s. opustil. Do něj se pak dle údajů ve spise opětovně navrátil dne 10. 4. 2002.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodu uplatněného kasační stížností a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Podle § 23 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb. je žadatel povinen se dostavit na předvolání ministerstva vnitra k pohovoru. Dle § 24 odst. 1 cit. zákona se písemnosti doručují do vlastních rukou žadatele o udělení azylu. Podle § 24 odst. 2 cit. zákona se písemnost, kterou se nepodařilo doručit, uloží v přijímacím nebo pobytovém středisku, kde je žadatel o udělení azylu hlášen k pobytu, nebo v ministerstvem určeném azylovém zařízení, je-li hlášen k pobytu mimo azylové zařízení. Oznámení o uložení nedoručené písemnosti se vyvěsí v přijímacím nebo pobytovém středisku na úřední desce. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do 10 dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Podle ust. § 24 odst. 3 cit. zákona se po hodnověrném zjištění, že se žadatel o udělení azylu dlouhodobě nezdržuje v místě, kde je hlášen k pobytu, v případě, že místo jeho pobytu není známo, provede doručení dle odstavce 2.

Podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb. se řízení o udělení azylu zastaví, jestliže se žadatel bez vážného důvodu opakovaně nedostavuje k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro spolehlivé zjištění skutkového stavu věci a na základě dosud zjištěných skutečností nelze rozhodnout.

Z uvedených ustanovení vyplývá, že stěžovatel je oprávněn podle § 25 písm. d) cit. zákona zastavit správní řízení o udělení azylu tehdy, jestliže žadatel o azyl se opakovaně nedostavuje k pohovoru bez vážného důvodu a zároveň nelze na základě dosud zjištěných skutečností rozhodnout. Obě tyto podmínky musejí být splněny kumulativně. Nejvyšší správní soud konstatuje, že ze spisového materiálu nelze jednoznačně učinit závěr, že by v daném případě došlo k naplnění uvedených podmínek. Předně se musí jednat o opakované nedostavení se k pohovoru bez vážného důvodu. Za bezdůvodnou, resp. bez vážného důvodu může být neúčast žadatele o azyl u pohovoru považována jen v případě, že předvolání k tomuto pohovoru bylo žadateli řádně doručeno. Z ust. § 24 cit. zákona vyplývá, že k doručení písemnosti uložením v pobytovém středisku může dojít a fikce doručení písemnosti nastupuje pouze tehdy, když se nepodařilo písemnost doručit žadateli do vlastních rukou, nebo v případě, že je hodnověrně zjištěno, že se žadatel dlouhodobě nezdržuje v místě, kde je hlášen k pobytu a zároveň není místo jeho pobytu známo. Pokud se tedy žadatel o azyl zdržuje v místě, kde je hlášen k pobytu, je třeba mu písemnosti doručovat do vlastních rukou, přičemž uložit písemnost dle ust. § 24 odst. 2 cit. zákona lze pouze tehdy, když doručení písemnosti do vlastních rukou nebylo možné provést z jiného důvodu, např. proto, že žadatel odmítl písemnost převzít.

Dle údajů ve spise bylo oznámení o uložení předvolání v případě prvého pohovoru vyvěšeno v den, kdy se žalobce zdržoval v p. s., ve kterém byl hlášen k pobytu. V takovém případě byl stěžovatel povinen doručit předvolání do vlastních rukou žalobce, a pouze v případě, že by se mu to nezdařilo, mohl písemnost uložit v pobytovém středisku. Ze spisu však jakkoliv nevyplývá, proč nebylo doručováno přímo do vlastních rukou žadatele či že by se stěžovatel o doručení do vlastních rukou pokoušel a tento pokus se nezdařil. Za takových okolností není možné předvolání k pohovoru považovat za řádně doručené ve smyslu ust. § 24 zákona č. 325/1999 Sb. V daném případě není prokázáno, že se žalobce o konání pohovoru dozvěděl. Skutečnost, že žadatel nebyl řádným způsobem předvolán, pak vylučuje možnost považovat nedostavení se k pohovoru za nedostavení se bez vážných důvodů ve smyslu ust. § 25 písm. d) cit. zákona. Vzhledem ke skutečnosti, že předvolání k pohovoru bylo toliko dvojí a řízení má být zastaveno pouze při opakovaném bezdůvodném nedostavení se k pohovoru, nelze v případě odůvodněné nepřítomnosti alespoň u jednoho z nich uvedené ustanovení o zastavení řízení aplikovat. Otázkou, zda měl stěžovatel v druhém případě hodnověrně zjištěnu dlouhodobou nepřítomnost žalobce v místě, kde je hlášen k pobytu, a zda žalobcovo místo skutečného pobytu bylo stěžovateli známo, se proto Nejvyšší správní soud dále nezabýval.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že další nezbytnou podmínkou zastavení řízení dle ust. § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb. je skutečnost, že na základě dosud zjištěných skutečností nelze rozhodnout o žádosti o azyl. Z rozhodnutí stěžovatele ani ze správního spisu však není zřejmé, proč stěžovatel dospěl k závěru, že bez dalšího pohovoru nemá dostatek podkladů pro rozhodnutí samé, jestliže jeden standardní pohovor byl již proveden. V odůvodnění jeho rozhodnutí je tato skutečnost pouze bez dalšího konstatována. Vzhledem k tomu, že zastavení správního řízení bez vydání rozhodnutí ve věci samé znamená zásadní zásah do práv účastníka řízení, musí být takové tvrzení v rozhodnutí správního orgánu řádně odůvodněno a musí mít oporu v podkladech správního řízení obsažených ve správním spise. Není-li tomu tak, je nutno i z tohoto důvodu považovat rozhodnutí správního orgánu za vadné.

Nejvyšší správní soud tedy na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v daném případě skutečně trpělo vadami, pro které je krajský soud důvodně zrušil. Ve správním řízení došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.). Nejvyšší správní soud nezjistil naplnění důvodů kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a kasační stížnost proti napadenému rozsudku proto podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobce měl ve věci úspěch, prokazatelné náklady řízení o kasační stížnosti mu však nevznikly. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.)

V Brně dne 17. 2. 2004

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu